

Стефания Димитрова

ПРИТЧИТЕ НА ИЗТОКА – ПСИХОТЕРАПИЯ НА ЕЖЕДНЕВИЕТО

КНИГА II

ДЕНЯТ НА БРАХМА

”Денят на Брахма” е книга втора от поредица “Притчите на Изтока – психотерапия на ежедневието”.

Притчите, сказанията, митовете, легендите и приказките за мъдростта, коварството, страданието и благородството, стимулират объркания безрадостен ум да приеме и осмисли трезво разочарования, препятствия и илюзии. Психологическите щрихи на глобалните проблемни сфери създават своеобразен оптимистичен фон за възприемане на пъстрия калейдоскоп на живота.

Автор на текста, подбор и превод на притчите
© **Стефания Тодорова Димитрова, 2005**

Всички права са запазени. Тази книга не може да бъде възпроизвеждана като цяло нито части от нея под каквато и да е форма без писмено позволение от издателя.

Всички права са запазени. Тази книга не може да бъде възпроизвеждана като цяло нито части от нея под каквато и да е форма без писмено позволение от издателя.

Първо издание
Издателство “Алфа-Омега”
София, 2005
ISBN 954-9694-05-4

СЪДЪРЖАНИЕ

Защо четем митове?

Въведение
Ключ към разчитане на посланията на миналото
Притча за богове
Нива на мита
Митология на съвременността

Митовете на Изтока – разгадаване на житейския лабиринт

Етапите на индивидуалния път

Дългият ден на Брахма (индийското летоброене)

Сфери на вътрешния опит
Първата сфера на общочовешкия вътрешен опит *невинност и интуитивно познание*
Втората сфера на общочовешкия вътрешен опит *творчество и знание*
Третата сфера на общочовешкия вътрешен опит *удовлетвореност и добруване*
Четвъртата сфера на общочовешкия вътрешен опит *любов и сигурност*
Петата сфера на общочовешкия вътрешен опит *общуване и необвързаност*
Шеста сфера на общочовешкия вътрешен опит *прошка и опрощаване на греховете*
Седмата сфера на общочовешкия вътрешен опит *интегрираност и увереност*

Привилегията да бъдеш това, което си

Митовете на Индия – сага за светлите и тъмните страни на психе

ПЪРВАТА СФЕРА НА ЧОВЕШКА ОПИТНОСТ: НЕВИННОСТ И ИНТУИТИВНО ПОЗНАНИЕ,

Олицетворени от Ганеша и Картикейя
Качества на Ганеша
Образът на Ганеша
Митът за раждането на Ганеша
Митът за Таласура
Ганеша проклина Луната
Качествата на Картикейя
Образът на Картикейя
Митът за раждането на Картикейя
Унищожаването на асурите Тарака и Шурападва

ВТОРАТА СФЕРА НА ЧОВЕШКА ОПИТНОСТ: ПОЗНАНИЕ И ТВОРЧЕСТВО,

Олицетворени от Брахмадева и Сарасвати
Качествата на Брахмадева и Сарасвати
Образите на Брахмадева и Сарасвати
Имената на Брахмадева – Сарасвати
Митът за създаването на Сарасвати
Химн на Шри Сарасвати

ТРЕТАТА СФЕРА НА ЧОВЕШКА ОПИТНОСТ: УДОВЛЕТВОРЕНОСТ И ПРАВЕДНО ПОВЕДЕНИЕ,

олицетворени от Вишну и Лакшми.
Качествата на Вишну и Лакшми
Образите на Вишну и Лакшми
Имената на Вишну и Лакшми
Десетте имена на Лакшми
Митът за появяването на Лакшми
Вишну и тайната на неговата Майя

*Аватарите на Вишну
Други прояви на Вишну*

ЧЕТВЪРТАТА СФЕРА НА ЧОВЕШКА ОПИТНОСТ: СИГУРНОСТ И ЛЮБОВ,

олицетворени от Рама и Сита
Качествата на Сита и Рама
Историята на Сита и Рама
Качествата на Дурга Мата Джагадамба
Митът за Дурга Мата Джагадамба – Майката на Света
Качествата на Шива и Парвати
Имената на Шива
Атрибутите на Шива
Образът на Шива
Митът за женитбата на Шива и Парвати

ПЕТА СФЕРА НА ЧОВЕШКА ОПИТНОСТ: ОБЩУВАНЕ И НЕОБВЪРЗАНОСТ,

олицетворени от Радха и Кришна
Качествата на Кришна и Радха
Имена на Кришна
Раждането на Кришна
Животът на Кришна в Гокул
Кришна и Рукмини
Кришна и скъпоценният камък Сйамантака
Кришна и Джарасандха
Кришна и Нарак асура
Историята на Махабхарата
Отпътуването на Кришна

ШЕСТАТА СФЕРА НА ЧОВЕШКА ОПИТНОСТ: ПРОШКА И ОПРОЩАВАНЕ,

олицетворени от Махавишну и Махалакшми
Качествата на Махалакшми, Махавишну, Буда и Махавира
Митовете за живота на Буда
Златният гъсок
Банйановият елен
Животът в ада
Животът на Махавира
Победата на Махалакшми
Химн на Шри Махалакшми

**СЕДМАТА СФЕРА НА ЧОВЕШКА ОПИТНОСТ: ИНТЕГРАЦИЯ И
УВЕРЕНОСТ,**

олицетворени от Ади Шакти и Сада Шива
Митът за природата на Ади Шакти
Химн на Шри Ади Шакти
Сада Шива и Ади Шакти –неразрушимото единство

Защо четем митове?

Въведение

Душата ни жадува за напътствие как да достигне до извора на “живата вода” в нас. Нейде дълбоко в себе си всеки усеща ромона на извора, където умората на столетията се отмива, а болката на изранената по пътя душа изчезва. Нейде в паметта на

поколенията е скрито познанието как да стигнем до първичния океан на тишината, чиито солен вкус усещаме във вените си.

Ние всички копнеем да живеем в хармония с тайнството изпълващо света, от което е изтъкана плътта и душата ни. Търсим да открием следите му в утринния хлад през прозореца, в уханното кафе на масата, сред пътниците на претъпкания автобус, в сбърчените вежди на началника, в безизразното лице на компютъра – божеството на нашия свят. Ще ни се да разполагаме с някакво указание, което да ни помогне да изживеем божественото присъствие, не на Хималаите или на Рилските езера, а тук и сега. Да го разпознаем зад притворството на ежедневието. Защото усещаме, че този свят не е само раждане, тревога за насъщния, щастие, болка и смърт.

Защото зад маските на суетни и непретенциозни, умни и глупави, груби и любезни, коварни и всеотдайни, бездушни и състрадателни хора тупти един могъщ всеобщ пулс, отмерващ ритъма на пясъчния часовник на нашия свят. И колкото и да сме разнолики, с различни вкусове, навици, интереси, ценности, самочувствие – всички ние приличаме на клетките на един общ организъм – космическото тяло на нашия свят. В него пребивават галактиките, новите и свърхнови звезди, пътуващото в Космоса неутрино и всички живи и мъртви системи.

“Светът е проникнат, изтъкан и подхранван от божественото” – тази мистерия е била позната на хората от всички епохи предшестваша нашата модерност. Човеците са гледали на заобикалящия ги свят като на послание на нещо превъзходящо ги, нещо “отвъд”. Митовете са една от възможностите, нашият век преживял “пролетно почистване на вярата”, да не бъде лишен от посока за извора на живота.

Източните култури не са лишени от това познание. Когато индийците се поздравяват, те допират двете длани на ръцете си като при молитва. Това е поздрав който означава: “божественото в мен разпознава божественото в теб”. Японците се покланят един на друг за да изразят уважение към просветлената природа на другия. Или “Буда (Просветления) в мен поздравява Буда (Просветления) в теб”. В тези страни хората, спазващи традицията, непрекъснато долавят присъствието на божественото във всичко – в природните стихии, в госта прекрачил прага на дома им, в цъфтенето на вишните, в добрата и лошата съдба. Там митовете обхващат всички аспекти на живота. Разказвайки ги, те долавят присъствието на Създателя навсякъде. Поезията на митовете ги отвежда отвъд злободневните проблеми. Съзерцавайки невидимата действителност, отвъд пределите на мисълта, където пребивава пулсиращото сърце на Вселената, те трансформират своето съзнание като го настройват да бъде чувствително за прелестите на заобикалящия ни свят.

Благодарение на митовете ние откриваме божественото в себе си и в другия до нас. Какво е митичния герой яхнал огнедишащ кон? Ето днес, нашият спасител може да е възпъльничкия ни колега, чиято преливаща жизненост носи повече светлина в офиса и охлажда разгорещения гневен началник. Утре нашата мила усмивка би могла да разпръсне мъглата в очите и да разтвори сърцето на потъналия в депресия уволнен колега. Митовете ни учат че всеки човек може да бъде и е герой. На своето малко и невзрачно място в Поднебесната, той поема трудното приключение наречено живот. И негова е отговорността дали ще ръзгърне висшата или низшата си природа.

Героите на митовете живеят чрез нас. Ако се научим да ги разпознаваме в ближния и в себе си – тогава това, което пише в евангелие на Тома, “Царството на Отца се простира върху земята, ала хората не го виждат” ще се прояви като: “Царството на Отца се простира върху земята и хората го виждат”. Защото сиянието на божественото присъства във всеки един от нас, но ние не го виждаме заслепени от гредата в очите си. Вместо да търсим сламката в околото на ближния можем да потърсим светлината в него. Тогава целият свят наоколо се облива в сияние и разкрива своята божественост.

Ако доскоро светът е приличал на малко поточе, което можем набързо да прецапаме, но изведнъж разбираме, че представата, която имаме за себе си изглежда не се покрива с действителността – тутакси градът, в който живеем ни задушава. “Не, тази страна не е място за мен – мърмори масажистката докато разтрива мазната кожа на поредната клиентка. – Пък и тази професия не е за моите способности. Ще трябва да замина за чужбина или да защитя докторска дисертация.” “Много се перчи, купи си последен модел “Пежо”, но операция на окото ще правят на него, не на мен” – злорадства завит в старичкото си зимно палто студентът-задочник. “Какво се радваш. С такъв малък корем, така както те гледам, няма да родиш нормално дете” – хвърля през рамо “приятелката”, която иначе е известна дипломатка, но спонтанен аборт я е лишил от едно от децата °.

Струват ви се нереални, измислени – не! по-реални и абсурдни отколкото може да ги измисли и най-добрият романист. Всички тези натъжени и неудовлетворени хора се нуждаят от водач през лабиринта на живота. Завистта която ги задушава в костеливите си пръсти – това проклятие на човешкия род, е една и съща днес и вчера, преди десет и преди сто години. Само ако знаеха, че митологията крие опитността на милиони хора изминали същите фази на живота и сблъскали се със същите трудности, сами биха открили своя проблем. Митове биха могли да им покажат къде в жизнения си път са се оплели в илюзията и да предложат варианти за разплитане на възела.

През всичките жизнени етапи ние претърпяваме промяна на перспективата, от която наблюдаваме света. Девојката, която става майка а няма подкрепата на по-възрастни роднини, изведнъж се оказва изгубена между дрешките за пране, млякото на прах и изтощителния плач на нищо неподозиращия нов член на семейството. Той не се интересува, че майка му няма време за разговори с приятелки, не си е направила маникюра или че много, ама ужасно много £ се спи. Той иска да е с пълно коремче, да му е сухо и топло. Без грим и без прическа, майката излиза набързо, по чехли, за да купи нов пакет памперси. Тя дори не мисли, че вече е преминала в ново измерение на своя живот.

Винаги усмихнатият и приветлив пиколо е време да се пенсионира. Това означава да се затвори между четирите стени на жилището в крайния квартал и да разнообразява живота си със сутрешния вестник, взет назаем. Потокът на живота вече е отклонил своя ход и няма да се върне обратно, затова се налага да се съобрази с новото си място в него. Митовете ни разказват за всички тези жизнени преходи като за пътешествие в непознати светове, където много хора преди нас вече са били.

“Ако мислим митологично – казва Дж. Кембъл – бихме могли да заживеем в съгласие и мир с неизбежностите на тази тук юдол плачевна, наречена наш живот. Тогава човек се научава да разпознава онези положителни страни и моменти, които на пръв поглед ни приличат повече на отрицателни. Големият въпрос е да кажеш “да” на своето приключение.”

Всеки, който не познава митовете може да каже: “Това са истории за герои, ние не сме и нямаме намерение да бъдем такива.” Само дето животът сам ни поставя своите ребуси и щем не щем ние извървяваме същия път на персонажите от митовете, без дори да съзнаваме това. По пътя ни няма вещици, змейове или демони, но какво друго са вътрешните импулси на нашата природа, които ни карат да мразим, да завидваме, да злословим, да измъчваме? Ние не срещаме в трамвая ангели, нито обаятелни божества, но какво друго са спонтанно проявените желания да помогнем, да простим, състраданието към попаднали в беда непознати за нас хора? И раят и адът са в нас, всички богове са също в нас. Това е послание открито преди хилядолетия и съхранено в текстовете на индийските упанишади. Според тези древни текстове ние носим в себе всички божества и всички светове. Те представляват символи на нашите емоции и психика – енергиите на нашето фино тяло. Като огледало на човешката природа, митовете отразяват нашите собствени затруднения, страхове, надежди и вяра.

Митологията на съвременността

Пищното животинско царство, разкрило се пред погледа на мореплавателите прекосили за пръв път Атлантическия и Тихия океан, поставило под съмнение библейската история за Ной, който събрал на кораба си по два екземпляра от всички животни на планетата. Днес науката доказва, че началата на човешкия род са много преди времето посочено от библейското летоброене. Западната митология се основава на библейските събития, но науката развенча тези митове. И тъй като от митовете произхожда моралния ред на обществата, разклащането на авторитета им се отразява на моралните ценности.

Нашите табути (забрани), коренящи се в старите митологии, са разклатени от модерните науки. Затова навсякъде в цивилизованият свят има нарастване на престъпленията, самоубийствата, стреса, зависимостта от наркотици. Днес хората се чувстват празни и безсилни, защото вярванията откъснати от трансцендентния опит са изгубили своята жизненост. В резултат хората са лишени от ресурсите скрити в тях самите. Те изпитват пустота и досада от собствените си материални стремежи. Откъснати от подхранващата връзка помежду си – изпитват отчуждение. Пренебрежителното отношение към другия и към природата се превръща към пренебрежение към себе си.

Консервативните религии призовават за връщане към старите порядки, но това на практика е невъзможно, защото съвременното светоусещане е несъизмеримо с това преди две хиляди години. Някога законите на Ману са съветвали жените да не забравят че трябва да почитат съпруга си като бог дори ако той няма никакви добродетели и качества. Моисеевите закони са наставлявали родителите да бият често децата си, за да нямат главоболие с тях като порастнат. Днес тези указания се смятат за нарушаване на правата на жените и децата. Някога непоклатимите устои на религията са давали духовен хоризонт. Днес това което предлагат е мъглява и всяваща страх перспектива. Старите форми на религия са отживели времето си, но това не е валидно за митовете. Митовете неотлъчно придружават човечеството в неговото пътешествие във времето и ще съществуват докато има човеци, защото техният източник е психичния живот на индивида.

Митът на ХХI век е пропит от духа на глобализацията. Във времето на космическите полети, когато телевизионните предаватели донесоха до всеки дом картината на земята като една от планетите, в чудовищно разпространялото се космическо пространство, ние не можем повече да приемем митологията, която се отнася до един народ или една култура. И точно това може да се превърне в символ на съвременната митология: цялата планета е дом за всички нас.

Героят на нашето време съпреживява в своя живот стотици съдби и характери. Ежедневно, всеки един от нас научава най-малко две съдби /от филмите, от ежедневната преса, от интернет, от съседни, приятели, близки, случайни познати/. За тридесет години през емоциите и познанието на всеки един средно статистически жител на планетата преминават 21 900 характери. Какво чудовищно натоварване на емоционалния апарат! Затова все по-трудно е да се отмият негативните последици от деструктивната опитност, таяща се в повечето новини. Без да съзнава и без да забелязва дори, нашият съвременник възприема света, филтриран през своето безсъзнателно затлачено с разрушители поведенчески модели. Зловонието, което се излъчва от медиите, /които вместо да стимулират позитивните тенденции на ума, съзнателно търсят шокиращата негативна новина/, разранява трайно и незабелязано душата на днешния човек. Ако пък по природа е склонен към злорадство, злословие, завист – то той е разкъсан между архетипите на собственото си безсъзнателно: архетипа на градивната цялост и архетипа на разрушителната себичност. Съзнанието на такъв човек

прилича на пациент болен от рак. То постепенно бавно и неусетно е погълнато изцяло от деструктивността.

Каква е ролята на спасителя днес? Митологичният герой на съвременният мит трябва да премине океана от страшни врагове на човешкото безсъзнателно, опустошителните тенденции на ума, които надничат от всяко магазинче за вестници, от всеки канал на телевизията. Неговата роля е да възвърне усета за цялост на своите съвременници, да им донесе “живата вода” която да излекува разранените им умове. Тази задача е не по-лека от това да се пребори с враждебни марсианци или с Дарт Вейдър, защото какво са агресивните инопланетяни и “Тъмната страна”, ако не деструктивните тенденции, които незабелязано удобно се настаяват в умовете.

Митичният герой днес помага на съвременниците си /които се възприемат за важни или малоченни, високомерни или безпомощни, потиснати или потискащи/ да осъзнаят че единствената истинска идентификация е тази на човешко същество, удобно настанено сред други човеци. Неговата задача е да стопи враждебната неприемливост, осъждане и отхвърляне, в океана от благост и любов към ближния. Защото божествеността, която се е стремил да се прояви през всичките векове на човешка еволюция, има най-голям шанс да се прояви за всички хора именно днес в ерата на Кали юга –най-тъмната и разрушителна епоха на индийското летоброене. Защото от дъното на пропастта се чува вик за спасение. И това е “какво друго е божествеността ако не светлината и радостта която носи един позитивно настроен човек!”

Историята, каквато я познаваме на Запад, принадлежи на друга епоха – епохата на разделените народи. След достатъчно войни, кръвопролития, терор, агресия, нетолерантност, ненаситност, ние се научихме колективно да се страхуваме, колективно да се пазим и колективно да се надяваме. Промените в климата, природните катаклизми, вирусите, икономическите кризи, тероризмът преминават границите на държавите и се превръщат в глобални проблеми. Затова се опитваме да действаме заедно. Повече от всякога разбираме, че силата ни е в това да разберем принадлежността си към един род – рода на човеците.

Днес ние знаем, че опасностите както и потенциалите на нашия свят ни заплашват или дават надежда на всички нас заедно. Нещо повече, утвърждава се едно ново светоусещане за необходимост от хармония със Земята и всичко което е в нея. Старите митологии на Богинята Майка ни завещаха да се научим да живеем в хармония с мъдростта на природата, да си дадем сметка, че сме свързани с животните, с реките, моретата. Става дума за едно неуловимо тайнство, тъждествено с природата, което се възприема като извор на жизнеспособност. Когато колективно осъзнаем тази сила като първопричината, завършекът и движещото начало на всичко живо и на цялото съществуване, тогава Земята за нас ще се превърне отново в градината на Едем.

III. Митовете на Индия –сага за светлите и тъмните страни на психе

Тук ви представям митичните герои на Индия. Те са групирани според това какви тенденции на човешката мисъл символизират и каква сфера на човешкия опит обхващат. Митовете за живота, изпитанията, грешките и победите на божествата биха се побрели на страниците на няколко енциклопедични тома. Затова тук са предадени основните митове за всеки митичен персонаж. Но образите биха загубили ако не са представени в тяхната цялост. Затова чрез въвеждащи раздели ви разказвам за качествата на всеки митологичен герой, синтезирани от многобройните митове в различни източници – пурани, упанишади, веди. Обикновено всяко божество притежава най-малко 108 имена, а някой от тях и хиляда. Сами по себе си те са важни за разбиране на характера на образите, затова съм се опитала да изброя част от най-значимите.

Съзнателно не съм ви предложила по-пространно психологическо обяснение, като съм се ограничила само да това да спомена какви психични сфери на живота символизира всеки от митологичните персонажи. Както споменах в предходната глава, съзерцанието на образа е по-важно от анализа, който можем да направим. Самото съзерцание на качествата и преодолените препятствия проправя път за интегриращите тенденции на колективното безсъзнателно, тъй като образите са символи на позитивните тенденции на ума. Изпитанията и грешките на митологичните персонажи символизират тъмните страни на колективното безсъзнателно, които са съхранени в седемте сфери на човешка опитност. Всеки сам открива в тяхно лице свои слабости и заблуждения. Богатството и дълбочината на градивния и разрушителен опит, съхранен в образите на митологичните персонажи на Индия, привлича вниманието на психолозите към митологията на Индия. Пред вас като сага за тъмните и светли страни на психе ще се разкрият приключенията на божествата символизиращи седемте сфери на човешкия опит.

Пред името на всеки митологичен герой индусите поставят уважителната частица “Шри”, затова тя е запазена в химните и в обръщенията към божествата (напр. Шри Ганеша, Шри Вишну, Шри Дурга). Навсякъде другаде в текста, с цел непознатите имена да не усложняват процеса на четенето, тази частица е избягната, но струва ми се необходимо е да се знае, че тя е задължителна за древноиндийския език – санскрит. За да се отличават, митовете са дадени в курсив.

Качества на Вишну и Лакшми

Всичко чрез което е поддържано творението на Брахма е наречено – Вишну. Той е вътрешната причина, силата чрез което всичко съществува, силата, която държи Вселената заедно, поддръжката на всяко живо същество. В същото време всяко сътворено нещо подлежи на разрушение. Дори най-дългото съществуване на Брахма има край. Затова смъртта е наречена справедлива и нейното божество Яма е в царството на Вишну. Рамката на живота: раждане, подхранване и смърт се намират в зоната на влияние на Вишну. Той е принципът на продължителността на живота като цяло.

Според индийския светоглед светът е съновидението на спящия Вишну. Животът е творение на илюзорната енергия на Вишну – Майа. Докато Вишну спи единствено реална е природата на нещата – Праkritи олицетворена от Шеша, брат на царя на нагите, върху чието тяло спи Вишну. Шеша символизира истинността в илюзорното съществуване.

Вишну нарушава своя сън само за да възстанови реда определен за земята. Когато законите, определени за всяко едно същество, не се спазват и настъпва хаос Вишну се възбужда на земята. Неговото идване е наречено “аватар”.

Ако Брахма е будното състояние или познаването на илюзията и реалността, Вишну е сънят със сънища, където илюзия и реалност се смесват техните закони а Шива е дълбокият сън без сънища, където няма вълни на мисълта и в съзнанието се проявява реалността. Ако Брахма е познанието, Вишну е религията или моралните закони, а Шива е трансцендентното познание.

Вишну дава подслон на всеки, ала той е също този, който обвързва с нишките на илюзията. Ако индивидът изцяло е потопен в земните си грижи, то той се мятат като хваната в паяжината на Вишну мушица. Едва когато обърне вниманието си навътре, към истинската си същност и гледа на нещата които му се случват от единствената благоприятна гледна точка – тогава сам Вишну развързва нишките на илюзията. Едно от неговите имена е Вишну Грантхи Вибхедини – Развързващ нишките на майа.

Лакшми е богиня на любовта, удовлетвореността, щастието, изобилието, радостта, плодородието тя покровителства омъжените жени, тя е тяхното щастие а също и достолепието на жените, които имат важен социален пост.

Според митологията тя е едно от богатата, които боговете получават докато разбиват световния океан, за да получат безсмъртие. Преди да се появи амритата, от океана излизат едно след друго различни благоприятни неща. От пяната на вълните(както Афродита и Венера) се ражда Лакшми. Тя е богиня на красотата и деликатността. Толкова е фина, че стои върху нежния цвят на лотоса без да го накърнява. Когато се появява Лакшми, целият свят засиява с прелестни цветове. Тя е красотата на всяко нещо.

Лакшми дарява любов, радост, храна, изобилие, различни блага, но Лакшми ги отнема защото когато богатата не се споделят с другите тя се превръща в Алакшми и разрушава личността на скъперниците. Независимо дали те скъпят своите чувства или пари. Лакшми олицетворява добрата съпруга, майка и домакиня; загрижената за задълженията си жена (независимо дали са домашни или социални ангажименти) и удовлетворената от себе си личност.

Веднъж един риши подарява великолепна гирлянда на царя на боговете Индра. Индра небрежно хвърля гирляндата върху своя слон Айравата. Гирляндата пада на земята. От нея излиза огорчена Лакшми. Поради пренебрежителното отношение на Индра към красотата, Лакшми се заканва да изчезне. Тутакси помръква блясъка на света. Нещата стават черно-бели, а от лицата на хора и богове помръкват. Тогава боговете се отправят към своя прародител Брахма и го молят за съвет как да умилостивят Лакшми и да я помолят да се върне.

Като вярна съпруга на Вишну, Лакшми го съпровожда във всичките му прераждания на земята. Когато той се ражда като Парашурама тя се появява като Дхарани. Когато Вишну се ражда като Рамачандра, в съседното царство тя се ражда като Сита. Когато той се преражда в Кришна, тя е Радха. Когато той се появява като Маха Вишну тя е Махалакшми.

Божествената двойка Лакшми – Вишну са: елемента вода, планета Юпитер, ден четвъртък, цвят зелен, скъпоценен камък изумруд.

Образът на Вишну и Лакшми

Вишну е изобразяван сред космическите води, полегнал върху космическия змей наречен безкраен Шеша, който го пази с хилядата си будни глави, разтворени като чадър. На гърдите му блести скъпоценен камък изваден от дълбините на млечния океан, и представлява съзнанието в което блести единствената гледна точка на красивото творение.

Фин жълт воал Питамбара покрива тъмното му тяло. Той носи гирляндата победата и кичур златна коса наречен “любимецът на съдбата” е окичен на гърдите му. На главата си има корона.

Когато е буден е изобразяван прав с четири ръце.

В долната си дясна ръка носи раковина, в горната дясна ръка – диск, в горната лява ръка – лък и в долната лява ръка жезъл или лотос.

Раковината е наречена “родена от петте”, тъй като представлява петте елемента които се раждат от началния звук Ом, който се чува когато се надуе раковината. Дискът е наречен “прелестния поглед”, гледната точка от която всичко се вижда красиво. Той представлява универсалният ум на божественото според който всичко е красиво, независимо как изглежда от различните гледни точки. Това е могъщото оръжие което унищожава всички деструктивни тенденции.

Лотосът представлява неопетнеността и божествеността на Вселената. Лъкът е индивидуалното съзнание, свързано с дезинтегриращата тенденция на сетивата. Това е инструментът чрез който насочваме своите сетива към непознатите сфери на илюзорното съществуване. Жезълът проправя път за новото творение.

Лакшми е облечена в розово сари символизиращо любовта. Тя стои върху лотос, защото е толкова деликатна, че не нанасява нежния му цвят. Или точно както лотосът приютава дори грубия и недосяган бръмбар, който с ръбестите си крайници му

причинява болка, точно така Лакшми посреща всички с широка усмивка и им дава подслон независимо от болката която може да ѝ причинят.

С долната си дясна ръка тя закриля, а с долната си лява ръка благославя или дава блага. В другите си ръце държи лотоси- символи на уханието на красивата ѝ личност.

Имена на Вишну и Лакшми

Името на Вишну идва от корена “виш”, което има значението на разпростирам, прониквам, “разпространявам се във всички посоки”. Повечето глаголи които гравитират около този корен имат значението на проникване, обгръщане. “Всички същества са в мен, и аз съм в тях, но не съм едно с тях.” (*Бхагавадгита*)

В коментара на Шанкарачария върху хилядата имена на Вишну – Вишну Сахасра Нама са обяснени имената на Вишну. Ето някои от тях:

Нарайана – Убежището на хората, Кешава – Притежаващ всички сили, Санкаршанайа – Обединяваща тенденция, събиращ всички заедно, Дхармагуп – Той охранява религията и праведното поведение, Нийантайа – Той установява хората в правилните им функции, Махамайа – Върховен създател на илюзии, Адхокшаджайа – Познанието за реалността, възниква само когато вниманието се насочи навътре, Йагийя патайе – Той е закрилникът, наслаждаващият се и Богът на всички жертвоприношения, Хиранийгарбха – От неговия пъп се ражда Брахма (златният зародиш), Самватсара – Той се намира във формата на времето, Локадхийакша – главният свидетел контролиращ всички светове, Югавартайа – Той е който кара югите да се въртят – за да еволюира Вселената, Авишишта – Проникващият вътрешен господар на всичко, Вишварупа – Форма на целокупността.

Десетте имена на Лакшми:

Адйа Лакшми – Древната Лакшми, Видйа Лакшми – Радостта от познанието, Саубхагийя Лакшми – С полуката, Амрута Лакшми – Милостта на Духа, Груха Лакшми – Съпругата, Раджа Лакшми – К ралицата, Сатйа Лакшми – Съзнанието за Реалността, Бхогийя Лакшми – Тази, която се наслаждава, Йога Лакшми – Д аващата Йога, Маха Лакшми – Е нергията на Еволюцията.

Митът за появяването на Лакшми

В самата средина на земята се възвисявала планината Меру. Нейните горни върхове недосегаеми дори за мислите на хората, опирали в небесния свод и отразявали блясъка на слънцето. Планината закривала небето, а по нейните склонове на които растели дивни дървета и треви се спускали бързи реки. На най-горните върхове, скъпоценните ѝ камъни отразявали слънчевите лъчи. Там били построени дворците на боговете. Богове, асури, гандхарви, апсари посещавали нейните благоуханни гори огласяни от сладостното пеене на птиците. Там те се отдавали на безгрижни игри и развлечения. Тогава обаче боговете все още били смъртни и често ги спохождала горестната мисъл за старостта и смъртта. Без съмнение те живеели много по-дълго от земните хора, но и на най-дългият живот имало край.

“Как да се избавим от недъзите на старостта и да станем безсмъртни и вечно млади” – питали се те. Тогава Брахма им казал, че във Великия океан са скрити неизброими съкровища.

Начело с Вишну, богове и асури се отправили към океана с твърдото решение да го разбият както се разбива масло в делва, и да получат напитката на безсмъртието - амрита. Временно боговете и асурите (антибоговете) били заключили примирие като взаимно си обещали, че ще делят амритата поравно.

За бъркалка им послужила планината Мандара, а за връв – царя на змиите Васуки. Планината Мандара се извисявала на 11 000 йоджана и се връзвала още толкова в земята. Боговете и асурите се опитали да изтръгнат тази планина но нищо не се получило. Тогава към тях се присъединил могъщият змей Шеша, брат на

повелителите на нагите. Притежаващ велика мощ Шеша се обвил около планината и я изтръгнал заедно с планините, горите и дивите зверове в нея.

С планината Мандара и змея Васуки боговете и асурите отишли при Океана и го помолили за разрешение да им позволи да разбият неговите води за да добият амрита. Владиката на водите им дал своето съгласие.

На дъното на Океана се спуснал царят на костенурките за да подпре на гърба си планината Мандара. По съвета на Вишну, боговете хванали Васуки за опашката, а асурите го хванали за главата и започнали да увиват ту наляво ту надясно змея около бъркалката и това траело много хиляди години.

Всеки път когато се завъртявала бъркалката змеят изпускар през устата си огън от който асурите загубвали силите си. Огънят превръщал най-горните води на океана в облаци и тези облаци изливали охлаждащ дъжд върху опашката на змея, където стояли боговете.

С голям грохот се въртяла планината Мандара, а от триенето се отделяла голяма топлина, която изпепелявала тревите и дърветата, животните и птиците на тази планина, а дъждът погасявал пожарите и като се вливал отново в океана придавал на амритата целебна сила придобита от целебните билки и дървета.

Без умора въртели бъркалката обгорените асури и освежените богове. Отначало водата на Океана, смесена със соковете на растенията се превърнала в мляко, а после от млякото започнало да се получава масло. Но амритата така и не се появявала. И ето накрая, когато асурите и боговете започнали да се изтощават от тежкия хилядолетен труд, от водите на океана се появила Луната. Тя засияла на небосвода с хладно сияние и това зарадвало всички. След Луната пред изумените погледи на асури и богове, от пяната на океана излязла прекрасната богиня Лакими. Мигом светът се изпълнил с прелест и много цветове. Богинята се приближила до Вишну и облегла глава на неговите гърди. Тя обърнала погледа си от асурите, което ги накарало да възнегодуват, а обърнала сияйните си очи към ликуващите богове. След нея излязла от Океана ослепителната Рамбха. Заслепени били и боговете и асурите, затова тя отишла при гандхарвите и станала предводителка на небесните очарователки апсарите.

После от водите на океана излязъл белият кон Уччаихиравас, бърз като мисълта. Взел го царят на боговете Индра. След него се появил огромният скъпоценен камък, блестящ като слънце – Каустубха, който украсил гърдите на Вишну. После излязъл огромният бял слон Айрават, който станал превоз на Индра. Париджата - дърво, което изпълнило света с благоухание било за царя на боговете Индра. Появили се още кравата Сурабха, която можела да нахрани всички със своето мляко, огромната раковина Шанкха, която осигурявала победа на всеки войн (подобно на ерихонската тръба), лъкът Дханус, чиито стрели безпогрешно откривали целта си. Най-накрая от океана излязла богинята Дханвантари, държаща в ръката си съдът със скъпоценната напитка на безсмъртието амрита.

След всички тези съкровища, които се появили от морското вода на повърхността на Океана се появила страшна отрова калакута или халахала. Тя отравяла света с изпаренията си и заплашвал да изгори Вселената. Боговете, асурите и всички живи същества призовали великият бог Шива да дойде на помощ. Заради спасението на всемира Шива погълнал отровата и от това шията му посиняла. Затова едно от имената му е синегърдият – Нилакантха.

Вишну и тайната на неговата Майа

Живял някога принц Камадаман. Още в детството си той се прославил с мъдрост и благочестие. Господарят на тази страна, бащата на Камадаман не можел да се нарадва на своя добродетелен син, но едно го опечалявало: като се отдавал на сурово изтезание на тялото царският син отхвърлял всякакви земни наслади и дал обет за безбрачие. Царят му представял много принцеси от знатни и могъщи родове, но не можел да го застави да се ожени за никоя от тях. Няма кой да продължи царския род.

“Жените са извор на щастие и благополучие – му казвал царят. – Няма по-верен приятел от съпругата, нежененият не познава щастиято. И няма продължение на

рода без жена, а който няма син след смъртта си попада в ада, тъй като няма кой да извърши за него възпоменателните обреди. Аз съм вече стар и аз трябва да се отдам на умъртвяване на плътта, а не на теб. Ожени се и аз ще ти предам управлението на царството, а сам ще се оттегля в планината, доволен, че родът ни няма да прекъсне с теб.”

Принцът му отговарял: “Татко, аз отдавна съм се отказал от земните грижи заради висша мъдрост, повече от това, което ти разбираш като важно. Мощта на Вишну ми се откри. Тя прониква нас и всичко в поднебесната шир. Не ме моли, аз никога няма да наруша своя обет. Не ми говори за тежестта на царската власт, за продължение на рода. Аз си припомних всички свои предишни прераждания и знам, че хиляди пъти съм преживял вече старостта и смъртта, съединение и разлъка със съпруги безчет. Аз бях трева, бях храст, бях лиана, бях дърво. Раждах се като домашно животно и хищен звяр, бил съм мъж и жена, простолюдие и брахман, живях сред безсмъртните. Бях и асура и якша и гандхарва и апсара и ракишас и цар на змиите. Стократно изчезвах с гибелта на земята и се раждах с новата верига на прераждания. И отново и отново ставах жертва на лъжовното съществуване и всеки път защото решавах да се оженя.

Знай, че преди това раждане, – продължил царският син – моето име беше Ступас, аз бях благочестив отиелник. Още тогава се отдадох на почит на Вишну. За моята преданост ето какво ми показа Той. Всемогъщият бог се появи пред мен, възседнал на Гаруда и промълви: “Доволен съм от теб, кажи едно желание и аз ще го изпълня.” Аз му казах: “Позволи ми, о Могъщи, да постигна великата тайна на твоята Майя, твоята вълшебна сила с която е проникнат видимия свят.”

“Никой няма да постигне моята Майя – ми отговори Вишну и тогава ми разказа за Нарада синът на Брахма, който също искал да постигне силата на Майя.

Вишну завел Нарада до едно езеро и го приканил да се гмурне в неговите води. Нарада се потопил като мъдрец, а излязъл като девица. Тутакси забравил за предишното си раждане. Сега го наричали Сушила и той станал дъщеря на могъщия господар на Каши. Бащата на Сушила я омъжил за сина на съседното царство Видарбха и тя познала щастието на любовта и дълги години живяла в благополучие и почести. Сушила станала царица. Имала много синове и внуци. Но ето че възникнала свада между нейния съпруг и баща Ъ. Двамата паднали в битка и тогава паднали на бойното поле много от синовете и внуците. Тя ги оплакала и въздигнала огромен погребален огън на който положила телата на погиналите. Сама се хвърлила върху огъня заливайки се от сълзи. Но чудо! – огънят се превърнал в езеро. Вишну извел Нарада от езерото и като го държал за ръка го попитал: “Защо плачеш? Ето това беше една от проявите на моята майя, о Нарада!”

Тогава мъдрецът помолил бога да му даде съвършенство на вярата и преданост на висшето както и памет за предишните раждания. Нарада пожелал оттогава това езеро да бъде свещено и водата в него да измива греховете на поклонниците, които се къпят в него.

Като му обещал всичко това, Вишну го извел от сенчестата гора в която се намирало езерото. Те се озовали в просторна пустиня, където слънцето безжалостно изгаряло всичко наоколо. Дълго вървели те страдайки от жегата и жажда и ето че на хоризонта се появило село.

“Аз не мога да отида по-далеч – казал Вишну на Нарада и се отпуснал в сянката на дърветата които обкръжавали селото. – Иди и ми донеси вода.”

Нарада се отправил към селото и почукал на първата къщурка. Вратата отворила девойка с невидана красота, с очарователни очи, които много приличали на очите на самия Вишну. Мъдрецът тутакси се влюбил от пръв поглед.

В този дом го посрещнали толкова радушно, че той съвсем забравил за своя спътник. Оженил се за девойката и останал да живее в нейния дом. Минали дванадесет дни, а те вече имали три деца и Нарада приел това като нещо обичайно и никак не се учудвал Скоро умрял бащата на съпругата му.

Единадесет години Нарада проживял в това село с любимата си съпруга и деца, наслаждавайки се на семейно щастие. Но на дванадесетата година заваляли необикновено силни дъждове. Близката река излязла от бреговете си и заляла всичко

наоколо. През нощта в силна буря Нарада избягал от къщурката си спасявайки жена си и децата. Бурната вода ги настигнала и ги потопила в мътните си води. Нарада загубил цялото си семейство.

Сам той бил спасен защото водата го изхвърлила на един хълм, който едва се подавал над вълните. Ридайки той зовял своите близки. Изведнъж чул познат глас: “Къде изчезна ти, Нарада? Аз те чакам вече половин час.” И в този миг се разсеяла тъматата и стихнала бурята. В ясната светлина на деня Нарада видял Вишну - той седял под същото дърво около селото, а наоколо се простирала все същата пустиня. Вишну погледнал и се усмихвайки се на изумения Нарада и го попитал: “Какво, разбра ли ти най-сетне тайната на моята Майа?”

“Когато Вишну ми разказа това, – завършил разказа си принца – той ме доведе до същото езеро както това в което се потопил Нарада. И аз влязох в езерото като отшелник Сутанас, а излязох като девойка. Но повече не ме смущаваха нито радостите, нито страданията на този свят. Сега в това последно мое рождение нищо няма да отвлече вниманието ми от почитането на Вишну в когото аз ще получа вечно избавление от неговата Майа – сенките на призрачното съществуване.”

Седма сфера на човешка опитност: интеграция и увереност

Според индийския светоглед преди началото има само недиференцирано съществуване –Парабрахма. Впоследствие то се разделя на Баща, свидетел – Парама Шива и Майка, творец – Ади Шакти. Цялото творение е изцяло дело на Ади шакти, затова всяка сътворена твар не може да познае своя баща Парама Шива по друг начин освен чрез своята Майка – Ади Шакти.

“Тези, които търсят удоволствията на света и тези, които търсят освобождение от прераждания почитат Майката на Световете. Защото тези, които не я почитат са стрити на прах.” (Шри Бхагавата Татва)

Ади Шакти създава целия познат за нас и изобщо познаваем свят. В нея както в примулата на семето се съдържа плана на създанието. Тя е принципът на познанието и сетивата чрез които се осъществява това познание. Тя съдържа в себе си първичната богиня позната като “Кундалини” – субстанция на Брахма, Вишну и Шива. В митологията тя е позната като “извора на жива вода”, който търсят всички митични герои, за да излекуват нелечима болест или да открият тайната на успеха и благополучието.

“Боговете приближили блестящата Деви и я попитали: Коя си ти? Богинята отговорила: Аз съм формата на Абсолюта, от мен произхожда Природата и Човека”. Почитането на всепроникващата Богиня е основно. Тя е познанието на Всемира (Брахма видя); Тя е Майката на Вселената, проникваща целия свят.” (Шри Бхагавати Таттва).

В Бхуванешвари упанишад се казва: “В основният отвор на черепа [областта на темето, която е била мека в младенческа възраст] всеки човек ме открива като Богинята на сферите, там аз съм формата на Владетелка, отвъд четвъртото състояние [турия].

Мит за природата на Ади Шакти

Ведическите богове видели някакво странно, недиференцирано видение в далечината. Зачудили се “какво ли е това?” Никой не можел да отговори.

Тогава Агни предложил “Аз ще отида да видя какво е това”. Отишъл до мъглявината и казал: “Аз съм Агни, Владетелят на огъна. Мога да подпала всичко

насреща си. Ти какво си?” От мъглявината излетяла една сламка и паднала на земята. Чул се глас: “Я се опитай да изгориш това.” Агни който нищо не можело да го спре самоуверено изпратил върху сламката огнения си дъх, но не можал да я подпали. Върнал се при другите богове и казал: “Много странно, това нещо не може да бъде подпалено.”

Тогава Вайу, Господарят на вятъра решил да отиде и да разбере какво е туй странно същество. “Аз съм Вайу, Господарят на вятъра и мога всичко да издухам. Ти какво си?” Излетяла отново една сламка от мъглявината и паднала на земята. Чул се глас: “Я да видим дали ще можеш да издухаш това”. Надул бузи Вайу, но не можал дори леко да помръдне сламката. Много озадачен се върнал при другите богове.

Тогава царят на боговете Индра се отправил към мъглявината с цялата си царска свита. Но колкото повече се приближавал, толкова повече се отдалечавало видението, докато най-сетне съвсем се изгубило. На негово място се появила красива и загадъчна жена. “Аз съм великото тайнство на собственото ви съществуване – казала тя на сбралите се богове – от мен вие получавате своята сила. Аз мога да ви дам но мога и да ви отнеме силата. Наричат ме Ади Шакти. От мен произтича илюзията – майа, но от мен произтича и създанието.”

Химн на Шри Ади Шакти

(Риг Веда)

...

...

От мен идва храната която ядете,
всичко което виждате, дъхът който вдъхвате и звуците които чувате.
Тези които не ме признаят са разрушени.
Чуй добре това което казвам с уважение.
Аз съм удоволствието на богове и хора.
Аз правя така, че всяко желание да се сбъдва – страховито или велико.
Аз управлявам лъка на бога на Шива за да убие враговете на познанието.
Аз воювам в името на живота като цяло.
Аз съм земята и небето.
Аз раждам вашия Баща и аз съм неговата глава.
Аз избликвам от Океана и докосвам с тялото си най-далечните небеса.
Аз съм в дъха на вятъра.
Моето величие надминава земята и небето.

ДЕНЯТ НА БРАХМА

ПРИТЧИТЕ НА ИЗТОКА –
ПСИХОТЕРАПИЯ НА ЕЖЕДНЕВИЕТО

Българска

© Автор Стефания Тодорова Димитрова

Коректор *Юлиана Трендафилова*

Художествено оформление на корицата
София Димитрова

ISBN 954-9694-05-4

Издателство “Алфа-Омега”, София, 2005

E-mail: alfaomega_bg@yahoo.com